

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE GENT
ZETELEND ZOALS IN KORTGEDING
OPENBARE TERECHTZITTING VAN 11 oktober 2012

Uittraksel uit de minuten berustende
op griffie van de rechtbank van
Eerste aanleg te Gent.

rep.nr. 12/m 376

AR : 12/620/C

IN DE ZAAK VAN :

- 1. [REDACTED]
- 2. [REDACTED]

EISERS, vertegenwoordigd door mrs. [REDACTED]
[REDACTED] beiden advocaat met kantoor te [REDACTED]

tegen :

- 1. [REDACTED]
- 2. [REDACTED]
- 3. [REDACTED]

VERWEERDERS, allen vertegenwoordigd door [REDACTED]
advocaat met kantoor te [REDACTED]

wordt het hiernavolgend bevelschrift in kort geding verleend.

PROCEDURE

De voorzitter zetelend in kort geding nam kennis van de procedurestukken en meer bepaald van de dagvaardingen betekend op 9 oktober 2012 met verkorting van de termijnen om te verschijnen, van de beschikking van de Voorzitter van deze rechtbank dd. 9 oktober 2012 houdende machtiging te dagvaarden voor de zitting van 10 oktober 2012 om 11.30 uur en van de stukkenbundel van eisers.

De partijen werden gehoord ter terechtzitting van 10 oktober 2012, waarna de debatten werden gesloten en de zaak in beraad werd genomen.

RELEVANTE FEITELIJKE GEGEVENS

Eerste eiser is auteur onder pseudoniem en was actief in de politieke partij Open VLD. In dat kader heeft tweede eiser, die fotograaf is, van eerste eiser een aantal foto's genomen, die eerste eiser tonen in profiel, met een koffer in de hand. Deze foto is in drievoud, zodat op drie koffers in de hand van eerste eiser de woorden "koffers vol idëeen" staan, gepubliceerd in een kalender van 2012 uitgegeven door de Open VLD van Blankenberge en verspreid.

Eisers stellen recent kennis te hebben genomen van een

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE GENT
ZETELEND ZOALS IN KORTGEDING
OPENBARE TERECHTZIJNING VAN 11 oktober 2012

verkiezingscampagnefolder uitgaande van de feitelijke vereniging [REDACTED] waarvan verweerders deel uitmaken en de vertegenwoordigers zijn, waarin één van de drie foto's van eerste eiser in spiegelbeeld is afgedrukt en bewerkt, in die zin dat op de koffer de woorden staan "geen idee".

Eisers menen dat enerzijds hun recht op afbeelding en anderzijds auteursrecht zijn geschonden en vorderen de staking ervan.

DE VORDERING

Eisers vorderen te zeggen voor recht dat verweerders *qualitate qua* als mandatarissen *ad litem* van de feitelijke vereniging [REDACTED] zich schuldig maken aan inbreuken op het portretrecht van eerste eiser, alsook op de auteursrechten van tweede eiser. Zij vorderen te zeggen voor recht dat verweerders vanaf de dagvaarding, minstens de uitspraak, eender welk gebruik van eender welke afbeelding, waarop eerste eiser afgebeeld wordt en/of die auteursrechtelijke bescherming geniet ten voordele van tweede eiser, dienen te staken en gestaakt te houden, onder verbeurte van een dwangsom van 5.000 euro per inbreuk per dag. Zij vorderen tevens dat verweerders zouden worden veroordeeld tot betaling van de kosten van het geding. Zij vorderen tenslotte te zeggen voor recht dat door de veroordeling van verweerders *qualitate qua*, alle leden van de feitelijke vereniging [REDACTED] gehouden zijn tot de staking van inbreuken op het portret- en auteursrecht van eisers, en solidair, minstens *in solidum*, minstens de een bij gebreke van de ander veroordeeld zijn tot de kosten.

BEOORDELING

1. Verweerders betwisten de hoogdringendheid van de vordering, nu zij stellen dat de publiciteitsfolder (stuk 2 van eisers) in het kader van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van zondag 14 oktober 2012 reeds werd verspreid vanaf 21 september 2012 en er reeds eerder dan de datum van de neerlegging van het verzoekschrift door eisers tot het bekomen van de verkorting van de termijnen om te dagvaarden, telefonische contacten zouden zijn geweest tussen eerste eiser en eerste verweerder, waaruit zij afleiden dat eisers reeds eerder van de publiciteitsfolder in kwestie moeten in kennis zijn geweest. Eisers betwisten zulks en stellen "recent" kennis te hebben genomen van de publiciteitsfolder en meteen te hebben geageerd.

Van de eerdere contacten of de vroegere kennisname door eisers, leggen verweerders geen bewijs voor.

De hoogdringendheid van de vordering van eisers wordt gerechtvaardigd door de nabijheid in de tijd van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 14 oktober 2012 en hun verklaring dat zij recent van de folder kennis hebben genomen.

2. Verweerders voeren aan dat de vordering van eisers zonder voorwerp zou zijn omdat alle 9.000 exemplaren van hun verkiezingscampagnefolder zijn verspreid.

Ook van die bewering van verweerders ligt geen bewijs voor.

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE GENT
ZETELEND ZOALS IN KORTGEDING
OPENBARE TERECHTZITTING VAN 11 oktober 2012

Eisers voeren bovendien, in het geval dat inderdaad alle exemplaren zouden zijn verspreid, niet weersproken aan dat een gevaar voor herhaling bestaat tot zolang de gemeente- en provincieraadsverkiezingen niet hebben plaats gevonden. Dat de vordering aldus haar voorwerp zou hebben verloren, is in die zin een onbewezen bewering.

3. Artikel 10 van de Auteurswet van 30 juni 1994 beschermt het portretrecht, in die zin dat een portret, *in casu* de foto van eerste eiser genomen door tweede eiser, slechts kan worden gereproduceerd of aan het publiek meegedeeld met de toestemming van de geportretteerde, *in casu* eerste eiser. Er is niet betwist dat eerste eiser zijn toestemming niet gaf voor de publicatie van zijn foto door verweerders in de kwestieuze verkiezingscampagnefolder. Ook de reproductie en het aan het publiek bekend maken van de foto wordt niet betwist, integendeel beaamd door verweerders.

In zoverre verweerders menen zich op de uitzondering van de parodie of de karikatuur te kunnen beroepen, dient te worden gesteld dat zulks onterecht is, nu die slechts uitzonderingen zouden kunnen uitmaken op het auteursrecht, doch niet op het portretrecht van eerste eiser (J. CORBET, Auteursrecht, APR, 1992, nr. 190 e.v.).

Elkeen heeft het recht zich te verzetten tegen het gebruik van zijn afbeelding wanneer zijn persoonlijke levenssfeer erdoor wordt geschonden. Daartoe volstaat, zoals *in casu* het geval is, een identificatie met instellingen of overtuigingen die strijdig zijn met de eigen levensopvatting (J. CORBET, Auteursrecht, APR, 1992, nr. 199 e.v.).

Verweerders laten na aan te tonen dat zij toestemming hadden van eerste eiser tot gebruik van diens afbeelding voor de verkiezingspublicitaire doelstellingen, waarvoor zij haar gebruikten.

Verweerders voeren aan dat eerste eiser een publiek persoon is en zijn foto door de publicatie in de kalender van de Open VLD (stuk 1 van eisers) een publiek gegeven is geworden. In dat geval is een inbreuk op het portretrecht milder te bejegenen en wordt zij begrensd door het verbod kwetsend of spottend te zijn en de beperking een loutere weergave te zijn van het publiek optreden van de geportretteerde (E. GULDIX e.a., Overzicht van rechtspraak - Personenrecht, TPR 2009, 769, nr. 111).

Naar het oordeel van de rechtbank impliceert de vervorming van de originele foto zoals die was publiek gemaakt, dat hij niet meer louter als de weergave is aan te zien van het publieke optreden van eerste eiser. Bovendien geven verweerders evenmin blijk van een algemeen belang dat de inbreuk zou kunnen rechtvaardigen.

In die zin is de vordering van eerste eiser gegrond.

4. Artikel 2 van de Auteurswet van 30 juni 1994 beschermt het auteursrecht van tweede eiser op de foto's die hij maakte. Alleen de auteur heeft het recht om de foto te reproduceren, te verwerken en bekend te maken en om daarvoor toestemming te geven.

Verweerders voeren niet aan dat zij over de toestemming van tweede

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE GENT
ZETELEND ZOALS IN KORTGEDING
OPENBARE TERECHTZITTING VAN 11 oktober 2012

eiser beschikten, maar doen wel een beroep op de uitzondering van de parodie of de karikatuur (artikel 22 § 1, 6° van de Auteurswet).

Een parodie is de nabootsing van een werk, met de bedoeling het in het belachelijke te trekken door het te vervormen en er bepaalde elementen van te overdrijven. Een karikatuur is eveneens een soort parodie, maar dan meer bepaald van een werk van beeldende kunst (J. CORBET, Auteursrecht, APR, 1992, nr. 191).

Om van die uitzondering te kunnen genieten, dienen een aantal cumulatieve voorwaarden, die de rechtspraak heeft ontwikkeld, vervuld te zijn. Die voorwaarden zijn:

- 1) Een parodie moet zelf een origineel werk zijn;
- 2) De parodie moet een ironisch of humoristisch karakter hebben;
- 3) De parodie moet een element van kritiek op het originele werk bevatten of moet enig contrast met het originele werk oproepen;
- 4) De parodie mag niet meer vormelementen overnemen uit het originele werk dan strikt noodzakelijk is om de parodie te creëren;
- 5) De parodie mag niet aanleiding geven tot verwarring met het oorspronkelijke werk;
- 6) Een commercieel doel mag niet louter of hoofdzakelijk aan de basis liggen van de parodie. Dit is eigenlijk een toepassing van de wettelijke voorwaarde dat rekening moet gehouden worden met de eerlijke gebruiken;
- 7) De parodie mag niet gecreëerd zijn met de loutere of hoofdzakelijke intentie of het opzet om het originele werk te schaden.

Deze voorwaarden moeten cumulatief vervuld zijn. Zodra één voorwaarde niet vervuld is, is er geen parodie" (Gent, 3 januari 2011, 2008/AR/1703).

De eerste en de vijfde voorwaarden zijn *in casu* niet vervuld.

Immers bestaat tussen de originele foto en de slaafse copie (alleen in spiegelbeeld afgedrukt) ervan (*eerste voorwaarde is niet vervuld*) in de campagnefolder van verweerders, wel mogelijkheid van verwarring (*vijfde voorwaarde is niet vervuld*).

Deze vaststelling dat aan één of twee van de voormelde cumulatieve voorwaarden niet voldaan is, volstaat om ertoe te besluiten dat de uitzondering van de parodie of karikatuur niet aan de orde is en het verweer van verweerders bijgevolg niet kan worden aangenomen.

De vordering van tweede eiser is ook gegrond.

5. Verweerders betwisten niet de mandatarissen *ad litem* te zijn van de feitelijke vereniging [REDACTED]. In die optiek hoeft niet te worden ingegaan op de vordering van eisers te zeggen voor recht dat alle leden van de feitelijke vereniging [REDACTED], door de veroordeling van verweerders *qualitate qua*, gehouden zijn tot het bevel tot staking.
6. De dwangsom die eisers vorderen, wordt cijfermatig niet betwist.
7. Het past verweerders, als de in het ongelijk gestelde partij, te veroordelen tot de kosten van het geding.

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE GENT
ZETELEND ZOALS IN KORT GEDING
OPENBARE TERECHTZITTING VAN 11 oktober 2012

**OP DEZE GRONDEN,
DE VOORZITTER, OP TEGENSPRAAK,**

met inachtneming van artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Verklaart de vordering van eisers ontvankelijk en gegrond.

Zegt voor recht dat verweerdere *qualitate qua* als mandatarissen *ad litem* van de feitelijke vereniging ██████████, inbreuken begaan op het portretrecht van eerste eiser en op het auteursrecht van tweede eiser.

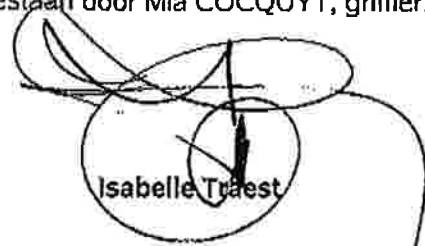
Zegt voor recht dat verweerdere *qualitate qua* als mandatarissen *ad litem* van de feitelijke vereniging ██████████ eender welk gebruik van eender welke afbeelding, waarop eerste eiser afgebeeld wordt, en/of die auteursrechtelijke bescherming geniet ten voordele van tweede eiser, dienen te staken en gestaakt te houden vanaf de betekening van onderhavig vonnis en dit onder de verbeurte van een dwangsom van 5.000 euro per inbreuk per dag.

Veroordeelt verweerdere *qualitate qua* tot betaling van de kosten van het geding aan de zijde van eisers begroot op 255,743 euro dagvaardingskosten en 1.320 euro rechtsplegingsvergoeding.

Staat voor zoveel als nodig de voorlopige tenuitvoerlegging van het onderhavige vonnis toe.

Aldus gewezen en uitgesproken in de openbare terechtzitting van de kort gedingen op elf oktober tweeduizend en twaalf, in het gerechtsgebouw te Gent door Isabelle TRAEST, rechter, in vervanging van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, de ondervoorzitters en de ouder benoemde rechters, allen wettelijk verhinderd, en bijgestaan door Mia COCQUYT, griffier.

Mia Cocquyt

Isabelle Traest